

Z LEŚNEGO ŚWIATA

Nr 3/2018 (104)

EUROPA: Międzynarodowy Dzień Lasu i nie tylko

Międzynarodowy Dzień Lasu stał się okazją dla właścicieli i zarządców lasów w Europie do wyrażenia swojego poparcia dla zwiększania świadomości obywateli co do roli lasów w kształtowaniu stabilnej przyszłości Europy. Pozyskujemy średnio tylko 60 % rocznego przyrostu w lasach Europy (np. tak jak w Polsce). Podczas obchodów tego dnia głos zabrali przedstawiciele najważniejszych organizacji związanych z europejskim leśnictwem m.in. EUSTAFOR, CEPI i CEI-Bois podkreślając zaangażowanie swoich organizacji w proces promocji znaczenia leśnictwa w ogólnej perspektywie rozwoju kontynentu.

Źródło: www.eustafor.eu (BK)

NIEMCY: Las nie jest ezoteryczną matą

"Nie zawsze musimy szukać zrównoważonego rozwoju, znajdujemy go w niemieckim lesie. Jako długoterminowa koncepcja ekonomiczna może być z powodzeniem eksportowany do miast" – powiedział Philipp zu Guttenberg, przewodniczący Niemieckiego Związku Właścicieli Lasów (AGDW), w przemówieniu wygłoszonym z okazji Międzynarodowego Dnia Lasu obchodzonego w dniu 21 marca. Tegoroczne motto obchodów, ogłoszone przez FAO brzmi: „Lasy i zrównoważone miasta.” W związku z tym Guttenberg wyraził pogląd że las może być naturalnym pomostem między miastem a wsią – dwiema rzeczywistościami, które na obecnym etapie rozwoju społecznego bardzo się od siebie oddaliły. „Mieszkańcy, przedsiębiorcy i pracownicy żyjący na co dzień w lesie i z lasu, nie znajdują miejsca w koncepcjach jakie rodzą się w wielkich miastach. To błąd. Las nie jest ezoteryczną matą do jogi!” – z naciskiem podkreślił Przewodniczący. Przypomniał, że to właśnie leśnictwo ma za sobą 300 lat doświadczenia z wdrażaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Zaaapelował do nowego rządu federalnego, aby bardziej niż dotąd wsłuchiwał się w głos mieszkańców i przedsiębiorców związanych z obszarami wiejskimi i zapoznawał się z ich projektami politycznymi, stawiającymi na równowagę ekologiczną i ekonomiczną oraz powrót do sprawdzonych wartości, takich jak wolność, własność i rodzina.

Źródło: www.forstpraxis.de (TZ)

EUROPA: Sardynia wyspą leśną 2018 roku

Tegoroczna nagroda Europejskiego Instytutu Leśnictwa (EFI) wędruje do Sardynii, która została leśną wyspą roku 2018. W dniu 18 marca dyrektor Marc Palahi wręczył wyróżnienie prezydentowi autonomicznego regionu jakim jest Sardynia. Jak zaakcentował dyrektor EFI, jest to nie tylko podkreślenie wysiłku jaki region ten wkłada w zrównoważoną gospodarkę leśną, ale również zachęta dla władz wyspy do objęcia w przyszłości funkcji lidera rejonu basenu Morza Śródziemnego w kwestii zaangażowania w promowanie leśnictwa. Tytuł europejskiego leśnego miasta również powędrował na Sycylię do Alghero, gdzie we wrześniu odbędzie się coroczna konferencja EFI.

Źródło: www.efi.int/news (BK)

NIEMCY: Wzmocnić małe lasy prywatne!

Drobne lasy prywatne muszą uzyskać większe znaczenie w polityce leśnej i narodowej gospodarce. Taki cel stawia sobie Grupa Inicjatywna (IK) zawiązana przez 13 organizacji od związków właścicieli lasu po stowarzyszenia leśnych i drzewnych przedsiębiorców z 6 krajów związkowych. Jej członkowie spotkali się w dniach 6-7 marca w Olpe (Nadrenia Północna-Westfalia) celem podsumowania ostatnich 6 lat działalności i wytyczenia celów na przyszłość. Reprezentują oni 100 tysięcy właścicieli lasu gospodarujących na łącznej powierzchni 950 tys. ha.

Grupa zamierza kontynuować działalność w ramach Niemieckiego Związku Właścicieli Lasów (AGDW), nie jako konkurencja ale jako inicjatywa uzupełniająca, skoncentrowana na wzroście znaczenia gospodarczego drobnej własności leśnej. Nowym przewodniczącym Grupy Inicjatywnej został wybrany Volker Schulte reprezentujący zrzeszenie leśne FBG-Dienstleistungs z miejscowości Celle (Dolna Saksonia), były szef tamtejszego nadleśnictwa.

Kierownictwo grupy stawia sobie za cel dalszą integrację drobnych właścicieli i wspólnot leśnych oraz wzrost powiązań kooperacyjnych między nimi.

Źródło: www.waldbauernverband.de (TZ)

EUROPA: „Tu się pali jak cholera”

Według JRC - Wspólnotowego Centrum Badań Komisji Europejskiej - rok 2017 był jednym z najbardziej „palnych” w całej Europie. Tylko w samej Portugalii, Hiszpanii i we Włoszech spłonęło łącznie ponad 800 tys. ha lasów. Wzrost liczby pożarów notuje się nie tylko w rejonach zwyczajowo o to podejrzewanych, jak basen Morza Śródziemnego, ale również spodziewane jest wystąpienie ryzyka pożarów lasów w rejonie Alp. Modele scenariuszy klimatycznych przewidują podniesienie się temperatury o 2°C powyżej stanu sprzed epoki industrialnej. Spowoduje to silniejsze przesychanie materiałów palnych i w rezultacie doprowadzi do wzrostu zagrożenia pożarowego. Według modeli susza ta będzie rozszerzać się z rejonów śródziemnomorskich do Europy Centralnej i Północnej. JRC upatruje przeciwdziałanie temu zjawisku przede wszystkim w edukacji społeczeństwa, redukcji materiału palnego oraz właściwej gospodarce leśnej.

Źródło: www.sciencedaily.com (BK)

WIELKA BRYTANIA: Wzrost cen drewna iglastego

Jak podają brytyjscy specjaliści zajmujący się od wielu lat rynkiem drzewnym, ceny drewna iglastego w Wielkiej Brytanii od początku tego roku wzrosły o blisko 10 £ za metr sześcienny. Skandynawscy spedytorzy, którzy dostarczają około 60% drewna iglastego do Zjednoczonego Królestwa, spodziewają się jeszcze większego wzrostu cen od połowy roku. Przypomnijmy - obecnie ceny za metr sześcienny drewna iglastego w Zjednoczonym Królestwie kształtują się od ok. 195 £ za rodzime drewno budowlane do nawet 228 £ za wielkowymiarowe drewno iglaste ze Skandynawii.

Źródło: www.fimltd.co.uk/news (HS)

USA: Wzrost importu drewna z Europy

Szacuje się, że w 2017 r. do USA sprowadzono ponad 1,8 mln m³ drewna z Europy - głównie z Niemiec i Szwecji. Stanowi to wzrost o niemal 225 %. Pomimo to, palmę pierwszeństwa wśród krajów dostarczających drewno do USA wciąż dzierży Kanada, która dostarcza ponad 90% całego importu drewna iglastego. Jednak w porównaniu do poprzednich lat, w roku 2017 zaobserwowano spadek eksportu drewna z tego kraju o blisko 7%. Przyczyn tego stanu rzeczy upatruje się w otwarciu nowych rynków zbytu dla kanadyjskiego drewna, w tym głównie chińskiego. Kanada przekierowując się na rynek azjatycki otworzyła tym samym drzwi dla europejskiego drewna w USA.

Źródło: www.fimltd.co.uk/news (HS)

EUROPA: Zakazać importu oleju palmowego

Grupa działaczy związanych z leśnictwem z całej Europy wystosowała do parlamentarzystów europejskich przekaz, w którym domagają się zakazania importu oleju palmowego do Europy, jeśli ambitne cele ochrony lasów mają być realizowane. Jest to pokłosie sporu między Unią Europejską a głównymi producentami oleju palmowego tj. Indonezją, Malezją i Kostaryką. Politycy tych krajów oskarżają UE o protekcjonizm, myślenie kolonialne oraz osłabianie akcji zapobiegania bezrobociu poprzez rozwój plantacji palmowych. Z kolei pierwotne społeczności tych terenów mają popierać UE w kontroli i ograniczaniu tej aktywności. Jedną z organizacji reprezentującą interesy rdzennych mieszkańców Indonezji (PUSAKA) donosi, że tamtejszy rząd wydał koncesję na plantację olejową na ponad 1,2 mln ha, do których prawo roszcza sobie tubylcy.

Źródło: www.theguardian.com (BK)

AUSTRIA, SZWAJCARIA: Rośnie zagrożenie od korników

3,5 mln m³ – tyle wyniosły w roku ubiegłym straty spowodowane przez korniki w austriackich lasach. Jest to najwyższy notowany w historii poziom, o 34 % wyższy w porównaniu do poprzedniego rekordu z roku 2009. Przyczyną było wyjątkowe nasilenie ekstremów pogodowych, takich jak bardzo wysokie temperatury, liczne susze oraz silne wichury powodujące szkody w lasach. Spośród wszystkich gatunków największe spustoszenia poczynił żerujący na świerku kornik drukarz (około 3 mln m³) jednak odnotowano również wzrost aktywności korników atakujących sosny.

Naukowcy z Federalnego Centrum Nauk Leśnych (BFW) zwracają uwagę, że przed nadejściem wiosny należy usunąć z lasu uszkodzony zimą surowiec, który już w kwietniu może stać się pożywką dla nowej generacji korników i tym samym sprzyjać ich gradacji. Wzrost zagrożenia notowany jest również na terenie Szwajcarii. Miąższość porażonych świerków wyniosła w ubiegłym roku 320 tys. m³ co oznacza 4-krotny wzrost w porównaniu z okresem 2008-2012. Aktywność kornika nasiliła się zdecydowanie po gorących latach 2015 i 2016. Dotyczy to zwłaszcza Wyżyny Szwajcarskiej, Gryzonii i południowych stoków Alp.

Instytut Lasu, Śniegu i Krajobrazu (WSL) ostrzega, że procesy gradacyjne mogą się w bieżącym roku nasilić, gdyż w lasach zalega sporo drewna powalonego przez styczniowe wichury.

Źródło: www.forstpraxis.de (TZ)

BELGIA: Topole - tanie źródło biomasy

Energia pozyskiwana z biomasy ma się stać w najbliższej przyszłości najważniejszym źródłem energii odnawialnej w Unii Europejskiej. Topole hodowane w plantacjach o krótkim cyklu rotacji odegrają kluczową rolę w tych działaniach. Jednak produktywność tych obiektów w dużej mierze jest związana z dostępnością wody w glebie, a także wrażliwością samych drzew na produkcję ozonu troposferycznego (O₃).

Dlatego też zespół badaczy z Uniwersytetu w Antwerpii przyjrzał się fizjologicznym i środowiskowym regulatorom przepływów wody i ozonu w obrębie plantacji topolowych w krótkim cyklu produkcji. Celem naukowców było dogłębne zrozumienie zjawiska adaptacji fizjologicznej wymuszanej przez zmiany klimatu na różnych genotypach topoli w uprawach bioenergetycznych. Badania były prowadzone w plantacjach zlokalizowanych w belgijskiej Flandrii, na czterech genotypach topoli dobranych tak, aby obejmowały szerokie tło genetyczne. Na podstawie wyników prowadzonych badań stwierdzono, że przyszłym kryterium wyboru genotypów topoli pod uprawy krótkookresowe powinna być wysoka efektywność wodna. Oznacza to wysoką produkcję biomasy na jednostkę utraconej wody, a w warunkach stresu hydrologicznego – ograniczoną utratę wytworzonej biomasy przy minimalnej utracie wody przez transpirację. Badacze wykazali, że badane plantacje zużywały mniej wody niż podobnych rozmiarów pastwisko czy inne uprawy polowe. Dzięki temu ten rodzaj upraw jawi się jako realne rozwiązanie w kontekście produkcji biomasy do celów energetycznych bez nadmiernego zużycia wody. Grupa interesariuszy, którzy odniosą korzyści z osiągnięć projektu realizowanego w Antwerpii jest dość szeroka i obejmuje rolników, leśników i przemysł bioenergetyczny. „Zyskają oni dostęp do danych dotyczących zużycia wody nie tylko przez różne genotypy topoli, lecz także na poziomie całej plantacji” – wyjaśnia dr Alejandra Navarro, badaczka uczestnicząca w projekcie.

Źródło: cordis.europa.eu (HS)

KANADA: Pożary torfowisk a pierśnica drzew

Naukowcy kanadyjscy doszli do wniosku, że wysmukłe czarne świerki przebijające się przez torfowiska lasów borealnych Kanady są bardzo cennymi wskaźnikami zagrożenia pożarowego. Badania przeprowadzono na obszarze objętym pożarem z 2016 roku wokół Fortu McMurray.

Wnioski z badań są zaskakująco proste: na torfowiskach grubsze drzewa stanowią większe zagrożenie przyczyniając się do większej uporczywości pożaru, a co za tym idzie, dotkliwszych strat w środowisku.

Większe i grubsze drzewa zacieniają warstwę mszaków chroniących przed dewastacyjnymi pożarami oraz potrzebują więcej wilgoci. W rezultacie powodują przesychanie torfowisk. Usuwanie takich drzew może być jedną z metod prewencyjnych na tych cennych przyrodniczo terenach. Pożary torfowisk emitują ogromną ilość dwutlenku węgla. Dla strażaków stanowią duże wyzwanie ze względu na swoją charakterystykę spalania – potrafią tlić się tygodniami a ich ugaszenie wymaga zaangażowania dużych sił i środków.

Źródło: www.sciencedaily.com (BK)

FINLANDIA: Ciężarówki będą zbierały dane o drogach

Cyfryzacja sieci drogowej jest często traktowana jako coś związanego tylko z głównymi arteriami. Sektor leśny jest jednak zainteresowany siecią dróg poza głównymi szlakami komunikacyjnymi, a jej stan będzie monitorowany w przyszłości na wiele sposobów.

Dane drogowe można już dziś łatwo zebrać za pomocą telefonu komórkowego. Telefon może być zainstalowany za przednią szybą ciężarówki wywożącej drewno i wykorzystany do filmowania drogi. "Następnie można użyć oprogramowania do określenia szerokości drogi, stanu poszycia wzdłuż drogi, stanu znaków drogowych lub obecności kamieni, kurzu, śniegu i lodu na drodze jak też stwierdzenia, czy jest ślisko" mówi Pirjo Venäläinen, pracownik naukowy z firmy badawczo-rozwojowej Metsäteho. Film pokaże kamienie o średnicy zaledwie trzech centymetrów. Praktycznie każdy smartfon może monitorować swój ruch. W ten sposób jest w stanie dostarczyć informacji o tym, na ile równa jest droga. Dzięki systemowi GPS wszystkie dane mogą być automatycznie nanoszone na mapy cyfrowe.

Jeśli chodzi o zbieranie danych za pomocą ciężarówek do przewozu drewna, kluczową rolę będą pełnić kierowcy. Około stu pracowników związanych z transportem drewna zostało zaangażowanych w badania pilotażowe Metsäteho. Ich stosunek do zaprezentowanego projektu był generalnie pozytywny.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

SZWECJA: Leśne biopaliwo

Naukowcy z Uniwersytetu Technologicznego w Lulea i Instytutu Badań Środowiska w Szwecji uważają, że biopaliwa wytworzone z pochodnych przemysłu drzewnego zastąpią te, dotychczas stosowane w lotnictwie na terenie całego kraju i poza nim. Na obecnym etapie konieczne jest dofinansowanie projektu w wysokości około 150 mln koron (18,3 mln dolarów) przez okres dwóch lat, celem redukcji ryzyka rynkowego. Trudno wyobrazić sobie lepsze miejsce do realizacji tego typu projektów niż kraj „Trzech Koron” ze względu na doskonale rozwinięty przemysł drzewny, dostarczający wysokiej jakości surowca w rozsądnej cenie. Optymistyczny scenariusz zakłada przejście do etapu masowej produkcji w okresie od 5 do 10 lat.

Źródło: www.thelocal.se (TH)

FINLANDIA: "Leśne Google"

Firma technologiczna Arbonaut uruchomiła wyszukiwarkę internetową o nazwie ArboTimber, która pomaga w określaniu i wyszukiwaniu wydzieleń w fińskich lasach. Dostępne kryteria wyszukiwania obejmują między innymi gatunki drzew, minimalną wysokość i przeciętną średnicę drzew, a także region geograficzny lub obszar. Wyniki pokazują listę wydzieleń spełniających kryteria, dostępne informacje dotyczące inwentaryzacji wybranych gatunków oraz rodzaj cięć, który byłby odpowiedni dla każdego wydzielenia. Oprogramowanie podaje również szacunkowy koszt pozyskania, w zależności od tego, czy wybrano trzebież czy cięcie odnowieniowe. Pokazuje również wszelkie ograniczenia użytkowania wydzielenia. Bardziej szczegółowe informacje na temat wydzieleń są dostępne za opłatą. Podstawowy pakiet informacji zawiera wszystkie informacje o inwentaryzacji, numer rejestracyjny gospodarstwa leśnego i różne mapy wydzielenia. Zarejestrowani użytkownicy ArboTimber mogą wyświetlać mapy na swoich stronach internetowych. ArboTimber nie została zaprojektowana w taki sposób, aby można było zawrzeć umowy sprzedaży drewna za jej pośrednictwem, chociaż dostarcza podstawowych danych do omówienia umowy. Informacje, czy drzewa w wydzieleniu są rzeczywiście na sprzedaż, nie są przez ArboTimber podawane.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

MALEZJA: Zagubieni w lesie

17 marca b.r. dwóch studentów z Malezji - Hafizam Abdawah i Mohd Khairul Siwwes (obaj 21 lat) zgubiło się w rezerwacie Tawau Hills Park (Taman Bukit Tawau). Gdy pierwszy z nich dostał regularnych skurczów mięśni, drugi wysforował się do przodu. Po jakimś czasie zgubili się nawzajem. Mohd Khairul Siwwes wędrował przez 5 h nocą wzdłuż strumienia, ale w końcu około 11:30 następnego dnia odnaleźli go mieszkańcy pobliskiej wioski Bombalai. Hafizam Abdawah został odnaleziony 4 h później przez grupę ratowników. W akcji ratowniczej uczestniczyło ponad 40 policjantów, strażaków i leśników.

Źródło: www.nst.com.my/news (TH)

WIELKA BRYTANIA: Prehistoryczny las

Huragan „Emma” spowodował odstonięcie spod warstwy piasku skamieniałych resztek prehistorycznego drzewostanu sprzed 7 tys. lat na wybrzeżu Wielkiej Brytanii, w okolicach Redcar i Cleveland, na długości około 400 m. Najstarsi mieszkańcy wybrzeża widzieli go pierwszy raz około czterdziestu lat temu, a pierwszy raz w ogóle zaobserwowano go w 1871 roku. Odkryto tam szczątki wielu gatunków zwierząt (m.in. jeleni i dzików) oraz ślady prymitywnych narzędzi, wykorzystywanych przez człowieka w epoce mezolitu, a więc z punktu widzenia antropologii – w epoce zbieractwa i myślistwa.

Źródło: www.dailymail.co.uk/news (TH)

FRANCJA: Pociąg Widmo

400-metrowy skład pociągu Eurostar 2018 został porzucony w lesie w północnej Francji w okolicach Valenciennes, niedaleko granicy z Belgią. Na pierwszy rzut oka wygląda, jakby został opuszczony w pośpiechu. Czasopisma i gazety leżą na stolikach, kabina motorniczego wygląda na sprawną, a w wagonach restauracyjnych nadal jest jedzenie. Gałęzie drzew wrosły do wewnątrz przez okna, a ptaki uwiły tam swoje gniazda. Ściany zdobią liczne graffiti. Firma Eurostar twierdzi, że pociąg został wycofany z użytku w 2016 roku i ma zostać rozebrany, ale jak na razie lokalny przedstawiciel firmy nie kwapi się do usunięcia go z lasu.

Źródło: www.thelocal.fr (TH)